

КРИМСЬКА СВІЖА ЖИГДЯ

Видається у Сімферополі

№ 7 (58) Субота, 12 лютого 1994 р.

Ціна договірна

Готуючись до виборів

У ЧОМУ ЧИЙ ІНТЕРЕС?

Напередодні перевиборів вищої влади у цей сутужній для України період корисно пригадати Україну початку століття. Величезний економічний потенціал, відповідні людські ресурси. Чому не вистояла? Бракували ідеїної єдності. Соціал-демократи заходилися руйнувати велику приватну власність, не маючи практичної держави, в результаті настановили проти себе потужну верству підприємців — економічну основу нації.

Тетьманський уряд, не зустрівши підтримки соціал-демократів, був змушений покладатися на стару імперську адміністрацію. Уособлюючи великий капітал, він не пріпав до душі дрібному землевласникам, що сподавався на реформи.

Могутня хвиля селянства вільно могла підхопити на свою тачанку недозрілу державу. Та не потрібна була якому держава... Відбившися від підгодовин, село переходити до господарських турбот, нітрохі не цікавлячись справами у сусідів, а коли більшовики запровадили прододаток, Нестор Махно взагалі вдарив шапкою об землю і з полегшенням зітнав: «Все! Більше мені робити нічого». В результаті сила, що могла знести однією усіх інтервенції, збройною легкою здобиччю червоних комісарів.

На такому тлі несерйозно говорити сьогодні про кандидата в депутати, який у столиці відстоюєвав бін інтереси району, як це практикувалося в минулих виборах. Нам потрібна держава. Тільки власна держава може гарантувати громадянам безпеку і добробут. Отже, лиш могутній згусток інтелекту й самовідданого патріотизму здатні утвердити розвинутину нашу Україну.

Історики майданів поклоніли неодноразово повертатимуться до унікального явища — ГКЧП його дивовижного провалу. Комуністи, які готові були потопити в крові тендітні гаростки свободи, замість того, щоб заслуженої карії відійти від влади, лишилися на посадах. Гнів народу був майстерно погамовано, заборонено КПРС. Одночасно комуністи склалися будь-якого контролю над власними діями. Славоля, що йони лицемірно нарекли «демократією», скомпрометувала національно-демократичні сили, які, аби не положати обвинувача, не хотіть називатися націоналістами, до речі, єдину назву, яка сьогодні ще не скомпрометована.

Таким чином зміні державного ладу не відбулося, а коли так — домінует ідеологія Каїна, яка набрала форми марксизму-лінінізму. Ця ідеологія живуча, вона існуватиме доти, доки існуватимуть нездари і ледарі. Та погодиться, панувати повинна ідеологія трудника і творца, бо вже експропріювали і розподілили все. Час гостодарювати.

Нині партія влади відійшла в тінь, звінів лобами новітніх соціалістів-комуністів з державотворчими снайми, плекаючи таемні сподівання за допомогою легковірних виборців повноважні мандати на подальшу грабунівщину України.

У нашу добу істотне протистояння всередині країни спостерігається між силами державотворчими і силами посткомууністичними, руїнівними. Перші не можуть похвалитися маєсвітством, хоча покладаються на явну підтримку населення, ім вадить розпоршенність та невідмінність порозуміння. Другі мають невідмінний хворобу — інтернаціоналізм. Іншими словами, у них немає батьківщини; тощі, хіба батьківщина — вигода. Синдром жука-коридора: зображення будь-якою ціною і за будь-яких обставин. Насікліки руйнівний такий синдром, довеловіджені.

Це повинен мати на увазі виборець, на якого через усі засоби інформації, що перебувають, як і раніше, в руках влади, розліватиметься елей про «соціальну заштиту, реванш і братство».

І ще. Минуло 4 роки, але виборці пам'ятують рухівські листівки про потугу України (очевидно, це імпонувало ім) і горко докороять нам тепер: «Да ж воно все».

Шановні! Зачітуючи нашими листівками, ви за старою звичкою пасли свій міттєвий інтерес: квартира, зарплата, робоче місце і т. д., який залижків від стосунків з керівництвом. Таким чином від нас наобирали своїх благодійників, які щиро відчінили вам за це, але у них, пробачте, євланий інтерес. Що тоза за інтерес, ви спланіли на собі.

Є у нашого гумориста Олега Чорногуза гіркий жарт: держава українська обмежується власним посоянням, і лише коли чужинець поясгає на те по торсі, гостідар, згадує про державу. Загадайте про неї зараз, дуже прошу, сьогодні вона сирота. Ваша голос вирішує її долю.

Володимир ПЕТРЕНКО.

Канів Черкаської обл.

НАШІ ЗЕМЛЯКИ

Ще у своїх перших геологічних експедиціях Віктор Рогаченко осiąгнув просту істину: долати відстань легше тому, що йде попереду. Іому часто в житті випадало і неперед. Прокладав маршрути на Курілах, Камчатці, Командорських островах. Шукав родовища міді в Центральному Казахстані. Пройшов сотні кілометрів у Карпатах в пошуках нових родовищ ртуті. На даліших маршрутах здійснив зустріч з людьми, з якими разом долали неходжені простори. А пам'ять берегла давнє: Сімферополь, вірні друзі дитини літ, пережиті з ними пригоди, вічне хлоп'яче бажання довести всьому світові свою сміливість і незалежність.

Розмову нашого кореспондента з Віктором Валентиновичем РОГАЧЕНКО читайте на 2-й сторінці.

Він повернувся в Крим з далеких доріг — жити, працювати, відкривати нові істини. В Інституті мінеральних ресурсів Віктор Валентинович починав у відділі кольорових і рідкісних металів. Тепер відповідає за наукову роботу всього колективу Українського державного інституту мінеральних ресурсів. Долати відстань легше тому, що йде попереду, — так він думає і сьогодні.

Віктор Рогаченко

Фото Костянтина ДУДЧЕНКА.

З МОРСЬКИХ ГЛИБИН

Розвідка газових запасів на Кримському півострові ведеться давно. Особливо перспективним у цьому відношенні є видобуток блакитного палива з морських глибин біля Тарханкутського побережжя. Зокрема, зі

платформи «Штормов-17» щодень постає до семисот тисяч кубометрів газу. Розвидніні надр, які працюють на цьому шельфі, горіють до виробничої експлуатації чотири нові свердловини. В

циому тім допомагають мікроавіасуди, які навесні передають у розпорядження кримчан плавучу установку «Тавріда». Це дає змогу пропускати розвидувати запаси газу і нафти на Тарханкуті.

Зародок

Фото Костянтина ДУДЧЕНКА.

СЛОВА ВИЗРІВАЮТЬ, ЯК ЯБЛУКА В САДУ

Плекати сад — це висока поезія, а плекати слово, що вбирає і випромінює красу саду, — не тільки поезія. Це одухотворене життя, словнене високого призначення. Не знаю, чи усвідомлює своє призначення в такому двоєдному вимірі Валентин Негоziy, професор-садівник, продовжувач спадку вчених-садівників Смирненків, автор наукових праць і підручників у галузі садівництва. Бану плоди його праці на першій сторінці — без сумніву, довговічніше за найкраще аблуку з осіннього саду.

Прочтений поет Валентин Негоziy — і в теплім вітерем подуло з моря, як пісне ви в одному з віршів, де кримський пейзаж в українському мелодійному слові спринається мною, читачем, як щось рідне, невіддільне від батьківщини, від моєї історичності.

Поезія любить предметний світ, точність і простоту, що непомітно переростают в узагальнюючий образ. Такий сайт віторогу В. Негоziy, юдучий від констатації, скажемо, привітав ознаку ранку чи дні, мальовничого ландшафту, і піднімаючись до нескінченого узанішя, звідки видно все, що хоче показа-

ти поету свою читачеві.

Вірш В. Негоziy володіють тим, магнетизмом живого слова, яким мімолові затягують душу, звідки те слово мовиться. І справді, ку стем чумчасті тягнуться душа, коли читаєши вірши поета про Крим. Читав його поеми, присвячені вченим-садівникам Смирненкам і Каблучку — і ніби опиняєшся у Вічному саду нашого талантового, новаторського трудах праведних, наділеного від Бога щедростю, писемно-поетичного душою українського народу.

Уродженець донецьких степів, давно долею споріднений з кримським степом, В. Негоziy це добре усвідомлення в житті і творчості. Людина благородної, поетичної професії, він сповідує в житті й і проповідує в поезії істину свого славного роду:

Прапрадід — із козацького коша,
Прадід із дідів степом в Крим — за сіли.

Потімо і ми, читані, у сайт поетії Валентин Негоziy — не пошкодимо, відчувиши на смак силь прадідово слова і силь щастя життя в сонячному краю.

Петро ОСАДЧУК.

ПОБРАТИМАМ — УКРАЇНЦЯМ

Не згойми,
без дому і без роду:
У нас земля і наше є.

Ми — українці.
Кожен з нас — з народу,

Поля і ріки —
все тепер твоє
Де би не був,
в яких краях даліні,

Та свій коханій
ти не забувай!

Погляни:

он навесні лепеки

Летять додому —

у сайті рідній край!

Над Україною зорє чисте небо,
В пісах дуби могутньо піднялися

Гори суть душою,

матиною, до тебе,

Ти ж на плече мое

надійно обібрись.

Брати-сповідні!

Сонце воліє сяє,

Щасливий шлях

віншує нам зоря.

Як сина рідного

земля нас зустрічає,

І пітопом

серця нам зігрива.

Десь підеться кров

і герц, мов на топоці,

Десь гнеться дудь,

як в буревій лоза.

Усے зроби,

щоб в материнськім очі

Криєга не ятнілась слізка.

Брати мої!

Ми вільні українці!

Цей сйт для нас — все в ньому

ожива.

Горімосія душою до України!

Ріднішою для нас — ніде нема.

ВОЛЯ

Чим пахне воля! Степом і весною,

Духманим хлібом, у росі травою,

Веселим співом перелепин в житті,

Процьальним криком в крижаній блакіті.

Що пахне воля синім вітром,

Що дмуть із моря.

Вітром між горами.

Ще пахне воля кров'ю і слозами,

Чумазька воля — двогтем та звазами,

Травневим медом, трунком поціпнути

дівочих губ..., циотливих персиків юнки.

Ще пахне воля яблуками в серпні,

Грікими полинами пахне воля.

Ще пахне воля порохом у герці,

І теплим подихом замірзлого поля.

Ти — місяць серед зоряного поля,

Ми — всі зірки на небі на пічім.

Лице рабам і мертвим свята воля,

Не пахла і не сяяла пічім!

МІЙ КРИМ

Чого до Криму тягнеться душа?

Ночами сниться хвіні Славаша...

Подамся знову в Крим — хоч на неділю,

Прападід із козацького коша,

І прадід із дідів степом в Крим —

за спілю.

Під маками в степу і вільному

Мої діди... Та й батько мій солдатом

Вrostав в граніт отам, за вапуном,

Де чечка кружка над Мітрідатом.

Донецький степ мій дійсно чебрець,

Для матері і для мене наїрдіній,

Сліваків солов'ї і дідінцем,

А кримським почутів — голоскій.

Я думав, може віком це міне,

Байдужим мені стане Чорне море

І посніві... Та все кліче Крим, мене,

Молодоща — як зні побаха гори.

Оспіниться з гори камінний град,

І буде знову синіть та дівчина,

3. зелено-золотими очима,

Мов у думкі дозрілій виноград.

Ти очі вже до вуки не забути.

До Криму в золото-сінно пору,

Чумазьким шляхом знов рушаю в путь,

До Славаша... До скель орлиних... В гори...

Багатин, може, барваші Каївз,

Тварі прохолодній світанки...

Та я же серце хочеться ще раз

Пройтися стежками першого кохання.

Я — пісхи в Крим. Дійду останній раз,

Шоб уступу в багряні маки власті,

І там, де крова праща проплиса,

До камена гарячого пристаси.

У стег чумазькі тягнеться душа.

Ночами сниться хвіні Славаша

Гори... Де ходані із козацького коша,

І батько із дідів степом в Крим —

за спілю.

Під маками в степу і вільному

Мої діди... Та й батько мій солдатом

Вrostав в граніт отам, за вапуном,

Де чечка кружка над Мітрідатом.

Донецький степ мій дійсно чебрець,

Для матері і для мене наїрдіній,

Сліваків солов'ї і дідінцем,

А кримським почутів — голоскій.

Подобався лейтенантів іван, цей небалакучий, дуже,

як на його руках, поміркований солдат. Не раз виразив

він своїм поганим відповідям, які заслухав

дівчину, як заслухав

ПРО «ТАЄМНИЦІ МАНГУПУ», «КРИМСЬКИЙ ПРОЛІСОК» ТА ІНШЕ

24 роки існує в Сімферополі Центр дитячої і юнацької творчості (колишній Палац пionерів і школярів). Серед гуртків, у яких займаються діти і підлітки, є студії з досить романтичною назвою: «Гелос-фільму». Сюди приходять ті, хто захоплені кіномистецтвом.

Цей студії теж 24 роки. Очілює її роботу допомагають підліткам побачити світ природи, і життя, стосується між людьми керівник Анастасія Борисович Петренко. Чимало дітей були її учнями, і він терпличе, по-батьківськи ставиться до кожного, читає юнаків і дівчат працювати суміліно. Тільки зараз близько 40 членів студії «Гелос-фільм» вчаться «зупинити місто».

Тетяна Дубінинська, Григорій Синьов і Ганна Волошина працювали над кінострічкою «Таємниці Мангупу». Незабаром має відбутися кінофестиваль. Він проходить на базі Центру дитячої і юнацької творчості, а серед його організаторів міністерство культури і профспілковий кіноклуб «Таємниці Мангупу» побачив глядачів.

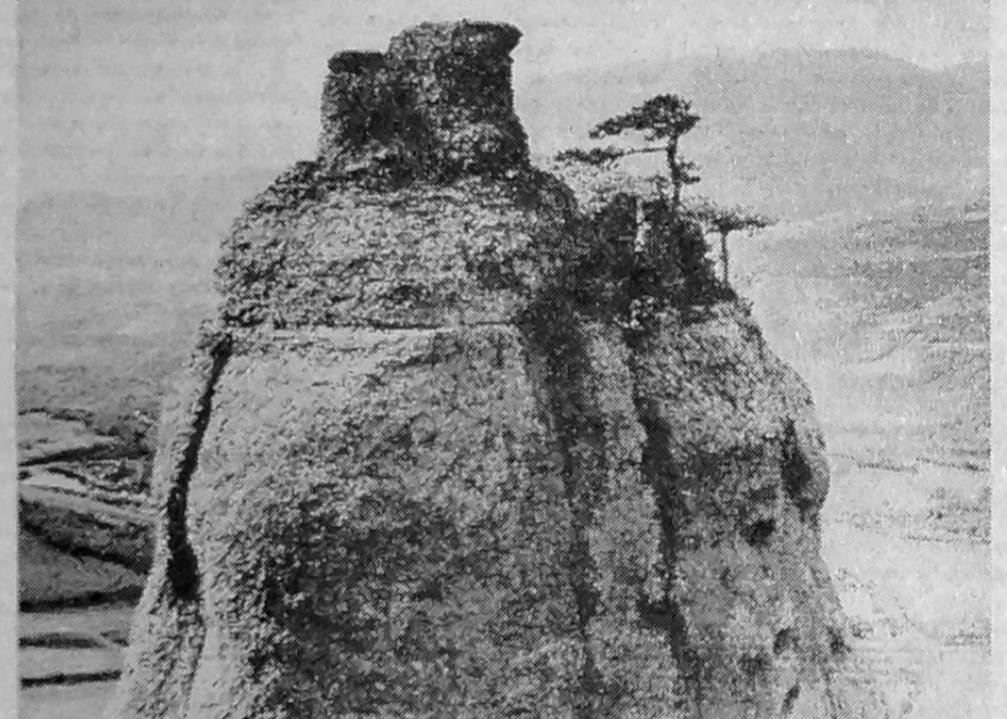
Пишаста А. Петренко та, що студія була лауреатом всесоюзних конкурсів. Встигли

Віра САПЕЛІКІНА.

На знімку: Тетяна Дубінинська, Григорій Синьов і Ганна Волошина на знімках.

Фото Олександра Шуста.

МАЛЬВНИЧІ КУТОЧКИ КРИМУ

Гора Демерджі. Алуштинські красви.

Фото Олексія Шпакова.

ТВОРЧІСТЬ НАШИХ ЧИТАЧІВ

ПРО МОВУ ТА КОРОВУ

Підійшов онук Андрійко
До діда Семена.
— Чом надувся! Мабуть, дів'яка!
Ох, дивись у мене!

— Не хвілюйся. Вчусь сумлінно.
Та хотів спітанти:
Як це можна Україні
українізувати!

Як це — виснажити пустелью!
Замочити воду!
Гранітні зробити скелью!
Вродливіше вроди!

Дід потинчицо почухав
Та й, зіткнувшись, каже:
— Черновола, набуть, слухав!
Призначався, враже!

Я і сам оце гадаю:
Як це може бути,
Що чужу мову знаєм,
А свою забува!

У парламенті держави
Державна мова
Луна гучно та яскраво
Лінки через слово.

Онечако президентське
«російські» лопоче.
Як ж ти він Україну
Відродити хоче!!

Та хотів далеко!
Твої батьки і мати
Белькоти, нелові лелеки,
Хоч тікай із хати.

І тебе в російський клас
Віддав син Микола,
Бо один на всі Черкаси
Українська школа.

Та хоча було іх сорок,
Не підеш нікуди,
Без «могутного», на сором,
Не візяті на поди.

І зневажу що златити
Лиш житя припустити.
А державну мову знати
Веські в деревні мусить!

Як корова з головою
Шубовсіє до ями,
Не виманюю травою —
Лягнуту мотузками!

Сергій ДУРАЧЕНКО,
м. Севастополь.

Фото К. ДУДЧЕНКА.

Засновники: Всеукраїнське товариство «Пробудів» імені Тараса Шевченка, Кримська організація Спілки письменників України, трудовий колектив редакції.

Наш розрахунковий рахунок № 609217 у Сімферопольському філіалі Укрбанку «Відродження», МФО 324861.

Редакція не заважає думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів, цифрових та статистичних ланцюгів несуть автори.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Редакція застерігає собі право скрошувати статті і виправлювати

ВИПУСК 52-й

Серед українських шахістів, які

опинилися в емigraci, чи не найкраща

поступотою була професор

Степан Попель (1907 — 1987), він пе-

ремагав у членатах Львова —

1929 року, Парижа — в 1951, 1953 і

1954 роках, американських штатів

Мічиган, Ілліної, Небраска,

Міннесота і Північна Дакота, 1969

року Степан Попель виборав

першість серед українських шахістів

США та Канади. До речі, у

здійсненій державній

чемпіонаті Степан Попель

здобув першу місце без жодної по-

разки, випередивши, зокрема, грос-

мейстера С. Тартаковера.

Б. СИМОНОВИЧ — С. ПОПЕЛЬ,

Будапештський гамбіт. 1. d4 Kf6 2. c4

3. Kd5 Kf7 4. e4 h5 5. Cc2 Cc6 6.

Kh3 Kc6 7. Ci4 hq8. Ff4 Kf8 9. Kd5

Kc5 10. Fe2 d6 11. Kc3 Ff6 12. Kd5

Ff2 + 13. Ff2 Kd3 + 14. Kre2 Kf2

звію «Початок шахістів», який бін-

дилось перевидати.

Наступна партія зіграна 1953 року

на міжнародному турнірі в Парижі,

де Попель виступав як український

занявші перше місце без жодної по-

разки, випередивши, зокрема, грос-

мейстера С. Тартаковера.

Б. СИМОНОВИЧ — С. ПОПЕЛЬ,

Будапештський гамбіт. 1. d4 Kf6 2. c4

3. Kd5 Kf7 4. e4 h5 5. Cc2 Cc6 6.

Kh3 Kc6 7. Ci4 hq8. Ff4 Kf8 9. Kd5

Kc5 10. Fe2 d6 11. Kc3 Ff6 12. Kd5

Ff2 + 13. Ff2 Kd3 + 14. Kre2 Kf2

15. Tf1 Cd4 + 16. Krel1 Kd3 + 17.

Kpd2 Ke5 18. h3 Cd7 19. Krc3 a5 20.

Ce3 Cc3 21. Kc3 Th5 22. Kf3 Te8

23. Kd5 Kf4 24. Tf3 c6 25. Taf1 f6 26.

Kb6 Ce6 27. Td1 Krel2 28. Tg3 Tb9 29.

a3 Te5 30. Kpd2 Kc1 31. Kad4 Cc4 32.

Kpc4 b5 + 33. Kpb3 ba + 34. Krc4

Tb8 35. Td2 Tie4 +. Білі здалися,

Партія характеризує романтичний

стиль гри міністрапа України.

У窑інку винесено 80 років від

дня народження колишнього

членів Українського шахового комі-

тингу Лівія ХАЙІНА. Для «Дам-

ниці» він надіслав з Мічигану, де тे-

пер живе, свій новий твір (две на-

діаграми). Гра справедлива — білі

бувалино приголомшили суперни-

ком із комбінаційними ударами. 1. e4

12. 2. e5 23. 3. 24. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362.